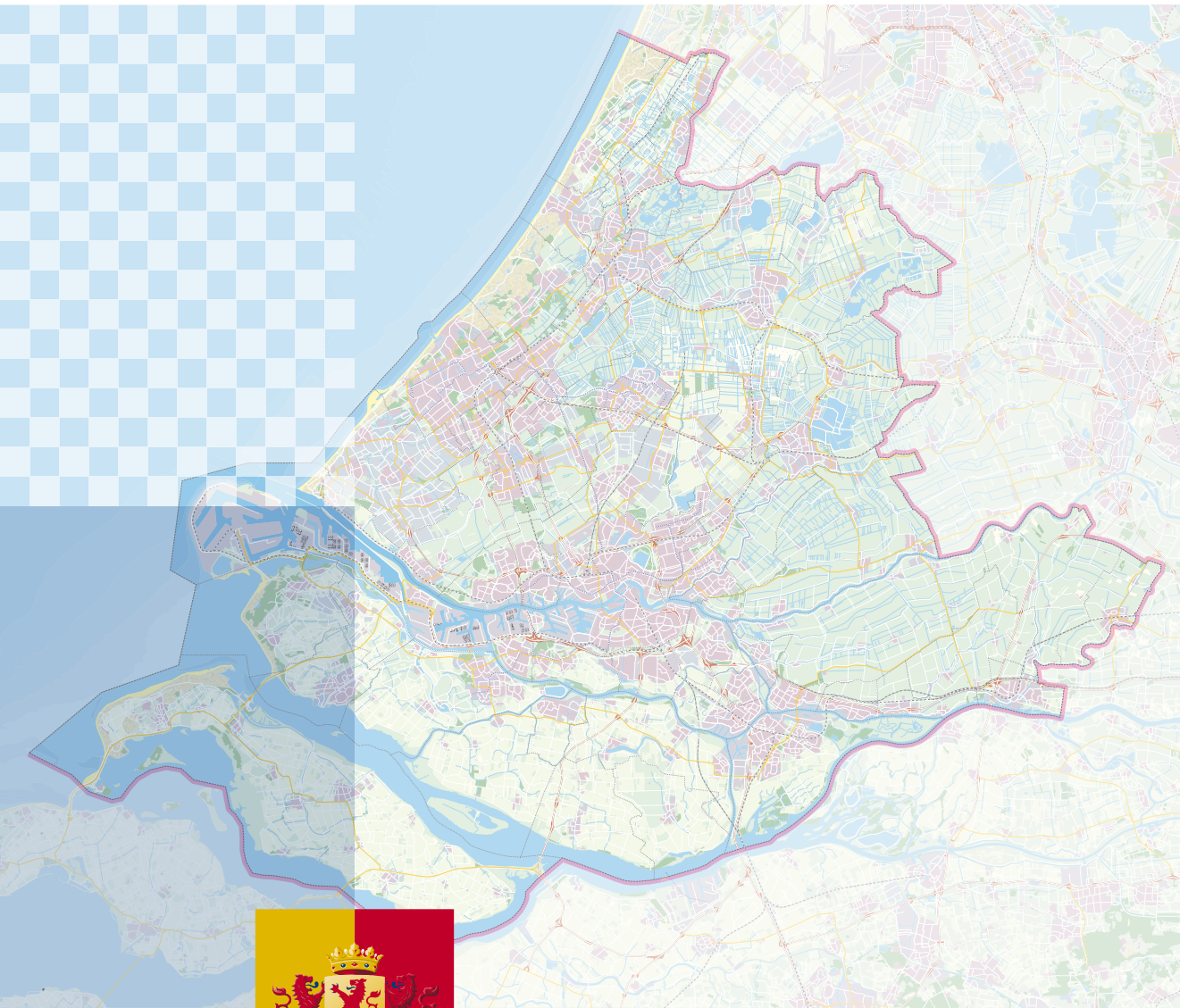

Slimmer en Sterker Bestuur in Zuid-Holland

Update naar aanleiding van
de gemeenteraadsverkiezingen 2018

provincie **HOLLAND**
ZUID

Juni 2018

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Opbouw notitie	3
Algemene bevindingen	5
Coalitievorming Zuid-Holland	5
Plaats provincie Zuid-Holland in de akkoorden	5
Bevindingen t.a.v. de provinciale ambities	6
Naar een klimaatbestendige delta	6
Naar een nieuwe economie: the next level	6
Naar een levendige meerkernige metropool	6
Energievernieuwing	6
Best bereikbare provincie	6
Gezonde en aantrekkelijke leefomgeving	7
Rapportage per gebied	8
Holland Rijnland	8
Midden-Holland	9
Regio Rotterdam - Den Haag	10
Zuid-Holland Zuid	12
Bijlage - Overzicht colleges	14

Inleiding

In de Statencommissie Bestuur en Middelen van 14 februari 2018 is tijdens agendapunt 5.a het gesprek gevoerd over het eindrapport onderzoek *Ambtelijke fusies – Een vlucht naar voren of een duurzaam perspectief?* Tijdens dit agendapunt kwamen ook de gemeenteraadsverkiezingen 2018 ter sprake. Toegezegd is om u rond de zomer een update te geven over de ontwikkelingen in de verschillende regio's naar aanleiding van de vorming van nieuwe colleges van B&W in de gemeenten.

Op 21 maart jl. hebben in Nederland gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. In Zuid-Holland zijn er in 11 van de 60 gemeenten geen verkiezingen geweest vanwege aanstaande herindelingen¹. Op het moment van het opstellen van dit stuk (midden juni) zijn in 41 van de 49 gemeenten waar verkiezingen hebben plaatsgevonden coalities gevormd, colleges samengesteld, akkoorden gesloten en wethouders benoemd (zie [de bijlage](#) voor gevormde colleges). Deze notitie is een analyse van deze 41 akkoorden. Aan deze notitie wordt in de zomerperiode van 2018 een aanvullende analyse toegevoegd aan de hand van de resterende akkoorden.

Opbouw notitie

Dit document bestaat uit twee delen. Het eerste deel gaat in op de coalitievorming, de plaats die de provincie inneemt in de akkoorden en welke hoofdlijnen we kunnen ontdekken t.a.v. de ambities van de provincie zoals geformuleerd in de ambitie notitie

¹ Gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Giessenlanden, Korendijk, Leerdam, Molenwaard, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oud-Beijerland, Strijen en Zederik.

Zuid-Holland vernieuwt. Zo doen we dat! De gesloten akkoorden zijn vaak geschreven op hoofdlijnen. Hierdoor is het nauwelijks mogelijk om 'schoorpunten' tussen de akkoorden en ons provinciale beleid te bepalen.

Het tweede deel geeft een korte beschrijving per regio. Hierin zijn de belangrijkste bestuurlijke ontwikkelingen per regio beschreven, waarmee het een update vormt van de tweede tussenrapportage *Slimmer en Sterker Bestuur in Zuid-Holland* (hierna SSB).

Algemene bevindingen

Coalitievorming Zuid-Holland

Over het algemeen hebben er geen grote verschuivingen plaatsgevonden in het politieke landschap. In het grootstedelijk gebied rond Rotterdam en Den Haag kon de vorige coalitie vaak niet door, maar dit zien we minder in andere regio's.

Opvallend is dat de vorming van colleges langer duurt dan vier jaar geleden. Dit heeft verschillende oorzaken. Allereerst is met de verkiezingsuitslag het aantal partijen dat zetels heeft gekregen toegenomen. In minimaal 12 gemeenten heeft de verkiezingsuitslag geleid tot een situatie waarin er vier of meer partijen nodig waren om een college te vormen. Verder wordt er vaker een verkenners en informateur aangesteld waardoor de coalitievorming langer duurt. Tenslotte worden er vaker raadsbrede akkoorden of samenlevingsakkoorden gesloten. Zo wordt getracht inwoners te betrekken bij het maken van de coalitieakkoorden of de uitvoeringsagenda. Dit gebeurt door middel van inspreksessies of enquêtes.

Voorts valt op dat de coalitieakkoorden financieel niet of beperkt zijn doorgerekend; in veel gevallen is het dus de vraag of het financieel mogelijk zal zijn de uitgesproken ambities waar te maken. Waar mogelijk is per regio hier wel iets over aangegeven, maar dat is dus zeer beperkt gelukt.

Plaats provincie Zuid-Holland in de akkoorden

In vergelijking tot de akkoorden van de vorige collegeperiode wordt de provincie vaker genoemd als samenwerkingspartner, vooral bij duurzaamheid, verkeer & mobiliteit,

financieringsmogelijkheden en het Inter Bestuurlijk Programma.

Vaak wordt het samenwerken in regionaal belang onderstreept, maar niet geconcretiseerd. Voorbeelden van regio's waarin alle gemeenten het regionale samenwerking onderstrepen om bovenlokale opgaven op te pakken zijn de regio Voorne-Putten en de Leidse regio.

Bevindingen t.a.v. de provinciale ambities

Hierna is aangegeven in hoeverre de provinciale ambities uit de ambitienotitie zijn terug te vinden in de gemeentelijke coalitieakkoorden.

Naar een klimaatbestendige delta

De ambitie *Naar een klimaatbestendige delta* is in meer dan de helft van de coalitieakkoorden terug te lezen. Bij deze ambitie zijn de verschillen het grootst; óf de ambitie wordt expliciet genoemd óf het heeft hooguit een marginale rol in het kader van waterbeheer. In de Haagse regio en in regio Midden-Holland heeft het onderwerp in vrijwel elk coalitieakkoord een plaats.

Naar een nieuwe economie: the next level

De ambitie *Naar een nieuwe economie: the next level* is in vrijwel elk coalitieakkoord terug te lezen. Met name de circulaire economie in het kader van het scheiden van afval wordt vaak genoemd. Ruimte voor innovatie en duurzaam ondernemen in combinatie van CO₂ reductie wordt maar een enkele keer genoemd. Met name in de Haagse regio (innovatieve en duurzame glastuinbouw) en in de regio Voorne-Putten (duurzaamheid en innovatie gekoppeld aan werkgelegenheid) krijgt het onderwerp aandacht.

Naar een levendige meerkernige metropool

Veel gemeenten dragen graag bij aan het realiseren van *een levendige meerkernige metropool* en willen woningen laten bouwen die van het gas los zijn en energieneutraal.

In mindere mate wordt de verduurzaming van de huidige woningvoorraad genoemd en meestal is dit in het kader van het stimuleren en faciliteren van de eigenaren. Een thema dat vaak terugkomt is de luchtkwaliteit, een enkele keer wordt de luchtkwaliteitsnorm die de Wereldgezondheidsorganisatie hanteert genoemd.

Een belangrijk thema in de ambitie-notitie is de verdichtingsopgaven; het bouwen in binnenstedelijk gebied en niet buiten de stad. Het bouwen van woningen wordt vaak genoemd, maar over het algemeen wordt het in het midden gelaten of deze binnen- of buitenstedelijk moeten worden gerealiseerd.

Energievernieuwing

In de coalitieakkoorden wordt de term energietransitie vaak gebruikt. Veel gemeenten hebben de ambitie energieneutraal te zijn, meestal in 2040. Daarbij zijn er gemeenten die zelf windturbines en zonneweiden willen realiseren en gemeenten die inwoners en bedrijven willen stimuleren op het gebied van de energietransitie. Verder wordt voornamelijk ingezet op zonne-energie. De meningen over windenergie zijn tussen gemeenten verdeeld.

Best bereikbare provincie

Verkeer en mobiliteit is een onderwerp dat in vrijwel elk coalitieakkoord staat beschreven. De gemeenten richten zich vooral op verbetering van ontsluitingen en het beter bereikbaar zijn van de steden en dorpen met het openbaar vervoer. In mindere mate wordt het verduurzamen van het verkeer en openbaar vervoer of het verhogen van het aantal personen dat zich verplaatst met het openbaar vervoer genoemd. De meeste

gemeenten in de regio's Rotterdam en Den-Haag willen inzetten op de viersporigheid en het verder uitbreiden van de lightrailverbindingen.

Gezonde en aantrekkelijke leefomgeving

De term "leefbaarheid" wordt vaak gebruikt in de coalitieakkoorden. Kijkend naar de ambitie Gezonde en aantrekkelijke leefomgeving worden deze voornamelijk vertaald in de thema's biodiversiteit en erfgoed. Biodiversiteit wordt gezien als een thema dat bijdraagt aan het vergroten van de leefbaarheid. De plannen om het vergroten van de diversiteit te realiseren vertalen zich in een grotere diversiteit in beplanting in gras- en groenstroken. Groen in de buurt wordt belangrijk gevonden, maar dan gaat het voornamelijk om het groenonderhoud en dus minder om uitbreiding van groen en blauw in en om de stad. Natuurinclusieve landbouw of stadslandbouw wordt vrijwel niet genoemd in de coalitieakkoorden. Regio specifiek valt vooral Midden-Holland op. In het kader van deze ambitie focussen de meeste gemeenten in Midden-Holland voornamelijk op het behoud van erfgoed.

Rapportage per gebied

Holland Rijnland

Meegenomen akkoorden:
Alphen aan den Rijn,
Hillegom,
Kaag en Braassem, Leiden,

Leiderdorp, Lisse,
Nieuwkoop, Oegstgeest,
Teylingen, Voorschoten,
Zoeterwoude

Niet meegenomen akkoorden:
Katwijk

Duin- en Bollenstreek

De gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen zullen hun ambtelijke fusie (HLT-samen) begin 2019 evalueren. Gemeente Teylingen geeft in haar coalitieakkoord aan dat zij een brede omgevingsanalyse zal uitvoeren die inzicht geeft in de bestuurskracht van de gemeenten. De HLT-gemeenten blijven de economische agenda van de Duin- en Bollenstreek actief steunen. Ze willen de mogelijkheden en kansen van regionale afstemming en samenwerking beter in beeld brengen. Met name wordt hierbij de samenwerking in Holland-Rijnland-verband genoemd. De positie van de regio tussen de metropoolregio's Den Haag en Amsterdam heeft hierbij de aandacht. Lisse geeft hierbij aan meer grip te willen hebben op de samenwerking.

De fusie van Noordwijk en Noordwijkerhout is naar alle waarschijnlijkheid per 1 januari 2019 een feit; er zijn herindelingsverkiezingen in november 2018. Katwijk heeft nog geen coalitieakkoord. De verwachting is dat het coalitieakkoord van Katwijk niet tot grote wijzigingen zal leiden van de rapportage van de Duin- en Bollenstreek.

Leidse regio

Eén van de belangrijkste thema's in de verkiezingen bij de vijf gemeenten in de Leidse regio is de bestuurlijk toekomst. In SSB werd opgemerkt dat de Toekomstvisie Leidse regio 2027 in 2016 unaniem door alle betrokken gemeenteraden is vastgesteld. In de coalitieakkoorden wordt deze toekomstvisie nog steeds onderschreven. Alle gemeenten kiezen duidelijk voor zelfstandigheid als basis voor samenwerking in de Leidse regio. De mate van samenwerking en de samenwerkingspartners verschillen per gemeente. Opvallend is de gemeente Leiderdorp waar in het coalitieakkoord is te lezen dat er geen besluiten worden genomen die leiden tot een gemeentelijke herindeling. Dit terwijl de oppositie een ambitieakkoord heeft opgesteld waarin is opgeschreven dat het samengaan van gemeenten in de Leidse regio noodzakelijk is om de opgaven die op hun afkomen het hoofd te bieden.

Op basis van de coalitieakkoorden zien wij het voortzetten, intensiveren en verder vormgeven van de door GS ingezette integrale gebiedsaanpak en daarbij horende afspraken als essentieel om gezamenlijk tot uitvoering te komen voor de ontwikkeling van de Leidse regio en onze provincie als geheel.

Financieel

In de Leidse regio wordt ingezet op voortzetting van beleid en efficiëntere uitvoering. Het belang van voldoende weerstandsvermogen komt meerdere malen terug in de akkoorden. Bij gemeenten als Leiden (interne organisatie, financiële vooruitzichten) en Zoeterwoude (aandeel grondexploitatie) spelen diverse financiële risico's.

Regio Rijn- en Veenstreek

Belangrijkste onderwerpen die in de coalitieakkoorden in de regio Rijn- en Veenstreek te lezen is zijn: greenport, recreatie, klimaat en energie. Hiermee wordt er verder gewerkt op de onderwerpen zoals benoemd in SSB. Voor deze opgaven, de demografische ontwikkelingen en de veranderende samenleving geven de gemeenten aan dat ze staan voor de uitdaging om actief de inwoners en bedrijven en andere belanghebbende te betrekken bij de bestuurlijke keuzes die moeten worden gemaakt. De gemeente Kaag en Braassem heeft haar voorlopers rol in bestuurlijke vernieuwing verder vormgegeven. Dit doormiddel van een raadsakkoord, een samenwerkingsagenda en een daarop aangepast vergadermodel. Dit geeft een goede basis om de samenwerking tussen de gemeente en de provincie voort te zetten.

Midden-Holland

<i>Meegenomen akkoorden:</i> Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard,	Waddinxveen, Zuidplas	<i>Niet meegenomen akkoorden:</i> geen
--	--------------------------	---

Ten opzichte van SSB zijn er in de regio Midden-Holland geen grote veranderingen. De mate waarin in de verschillende coalitieakkoorden de regionale samenwerking benoemen, verschilt per gemeente. Toch willen alle gemeenten de regionale samenwerking continueren, zij het in diverse verbanden. De gedeelde opgaven die in de coalitieakkoorden benoemd worden, zijn duurzaamheid en bereikbaarheid. Een deel van de gemeenten benoemt ook nadrukkelijk de energietransitie, circulaire economie en de opgave van bodemdaling. Alleen de gemeente Waddinxveen benoemt de bestuurlijke toekomst van de gemeente en geeft expliciet in het coalitieakkoord aan dat de gemeente zelfstandig blijft, conform de wens van haar inwoners. Vanuit de coalitieakkoorden van de gemeen-

ten zien wij een goede basis om de samenwerking tussen de gemeenten en provincie te continueren en op een aantal thema's te versterken.

Regio Rotterdam - Den Haag

<i>Meegenomen akkoorden:</i>	Maassluis, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rijswijk, Schiedam, Westland, Zoetermeer	<i>Niet meegenomen akkoorden:</i>
Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Delft, Den Haag, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg,		Krimpen aan den IJssel, Rotterdam, Vlaardingen, Wassenaar

Metropoolregio Rotterdam-Den Haag

De afgelopen maanden heeft de provincie samen met het algemeen bestuur van de MRDH afspraken gemaakt over de samenwerking. Provinciale Staten is hierover geïnformeerd per brief (Bestuursovereenkomst samenwerking PZH – MRDH). Ondertekening zal plaatsvinden zodra ook de behandeling in de verschillende organen van de MRDH is afgerond. De MRDH werkt op dit moment aan een strategische agenda. Onder andere de raads- en collegeleden geven hier input aan. De provincie zal ook haar input en bijdrage leveren. Daarnaast werkt de MRDH volop aan de follow-up van de evaluatie gemeenschappelijke regeling MRDH. Een aantal aanbevelingen van deze evaluatie zijn inmiddels geïmplementeerd.

Haagse regio

De bestuurskwaliteit van de individuele gemeenten en de bestuurlijke samenwerking in de regio is over het algemeen goed te noemen. In SSB is vermeld dat waar het minder goed gaat er de aandacht is voor de noodzaak tot verbeteringen. Deze aandacht heeft zich vertaald in de coalitieakkoorden. In de gemeenten Westland en in Leidschendam-Voorburg is het thema bestuurscultuur een belangrijk item. Dit om toe te werken naar een stabiel gemeentebestuur.

In verschillende gemeenten is een grote verschuiving van het politieke landschap ontstaan. Dit is het geval in de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Alle gemeenten zien het belang van samenwerking in de regio met andere partijen zoals de provincie en de MRDH in. Dit om doelen te behalen op onder meer het gebied van economie, verkeer & vervoer. Er worden door meerdere gemeenten een kritische noot geplaatst over de mate waarin gemeenteraden kunnen sturen op samenwerkingsverbanden. Centrale thema's in de Haagse regio zijn de verduurzaming, bereikbaarheid en het centraal stellen van de inwoner.

Rotterdamse regio

De coalitievorming in de Rotterdamse regio was en is complex en verliep in diverse gemeenten moeizaam, waarbij krappe meerderheidscoalities zijn gevormd. Dit is het geval in Barendrecht (waar van de zeven partijen er zes een coalitie hebben gevormd), Rotterdam en Capelle aan den IJssel. Andere ontwikkelingen zijn het toenemende aantal politieke partijen en andere vormen van akkoorden. In de gemeente Vlaardingen wordt er gewerkt aan een raadsbreed akkoord en in Schiedam staat de bestuurlijke vernieuwing en openheid als thema centraal. In beide gemeenten geven ze ruimte aan vroegtijdige inbreng van inwoners en proberen ze de invloed van de inwoners op gemeentelijk beleid te vergroten.

Bij de coalitievorming in Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk (BAR-gemeenten) was de BAR-samenwerking een belangrijk onderwerp. Barendrecht wil de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking verbeteren en aan de slag gaan met de aanbevelingen uit het rapport “Evaluatie Barendrecht in de BAR-samenwerking” van Berenschot. Albrandswaard ziet de start van een nieuwe bestuursperiode als een geschikte kans om de BAR-samenwerking te bestendigen.

De transitieopgave waar de mainport voor staat is fors en vraagt om een krachtige gezamenlijke aanpak van de gemeente Rotterdam, de omringende gemeenten en de provincie. In een aantal coalitieakkoorden blijft het belang van een goede (regionale) samenwerking onderbelicht. Dit onderstreept het belang van de beoogde open dialoog over de vraag of de bestuurskwaliteit en samenwerking in de Rotterdamse regio voldoende zijn geborgd.

Voorne-Putten

Alle vier de gemeenten op Voorne-Putten hebben relatief snel na de verkiezingen een coalitieakkoord gesloten en een college gevormd. In lijn met het landelijk beeld hebben hier ook lokale partijen gewonnen en zijn in alle vier de gemeenteraden de grootste partij een onderdeel van de coalitie.

Naast lokale zaken, zoals het verbeteren en in stand houden van het voorzieningen-niveau, wordt in de coalitieakkoorden veel aandacht besteed aan de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, natuur en recreatie en de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt. In alle akkoorden is daarnaast aandacht geschonken aan de gewenste bestuursstijl die past bij een overheid die moet samenwerken op verschillende niveaus en met verschillende partijen en inwoners om de maatschappelijke opgaven te realiseren. Dit is ook terug te zien in de visies op intergemeentelijke samenwerking. Verschillende opgaven vragen om andere samenwerkingspartners. Bijvoorbeeld met de MRDH, Goeree-Overflakkee, de haven of heel Voorne-Putten. In de coalitieakkoorden wordt verder veel extra aandacht besteed aan de ambtelijke fusie van de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne (geplande ingangsdatum 1 januari 2019).

In de coalitieakkoorden is het volgende opgeschreven over de ambtelijke fusie:

Westvoorne: “De vorming van de Werkorganisatie Voorne zal op termijn leiden tot een bestuurlijk samengaan. De evaluatie (2020-2021) van de werkorganisatie zal mede moeten uitwijzen of sprake is van voldoende draagvlak tot vorming van de gemeente Voorne.”

Hellevoetsluis: “De vorming van de Ambtelijke Fusie Organisatie (AFO) is voor ons geen hoofddoel; dat is het belang van de burgers en het vergroten van de bestuurskracht. Daarom zullen we op korte termijn samen met de buurgemeenten Brielle en Westvoorne het gesprek aangaan om te onderzoeken of de AFO wel de meest wenselijke vorm is om dat hoofddoel te bereiken. In die discussie zal het scenario van een bestuurlijke fusie ook meegenomen worden.”

Brielle: “Wij gaan uit van bestuurlijke zelfstandigheid van de gemeente Brielle, met ondersteuning vanuit de ambtelijke fusieorganisatie werkorganisatie Voorne. Alvorens over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten op Voorne te spreken, zoals is vastgesteld in de motie van januari 2017 willen wij eerst de werkorganisatie Voorne de tijd en ruimte geven om zichzelf te bewijzen, waarna alle opties bespreekbaar zijn”.

Financieel

Op basis van de input van de gemeenten kan worden geconcludeerd dat het hier niet om een ‘rijke’ regio gaat. Er is slechts beperkte ruimte voor intensiveringen.

Zuid-Holland Zuid

Meegenomen akkoorden:
Alblasserdam, Dordrecht,
Goeree-Overflakkee,

Gorinchem,
Hendrik-Ido-Ambacht,
Zwijndrecht

Niet meegenomen akkoorden:
Hardinxveld-Giessendam,
Papendrecht, Sliedrecht

Drechtsteden

In de coalitieakkoorden gaat veel aandacht uit naar de samenwerking op Drechtsteden-niveau. Alle gemeenten zien het belang daarvan in en realiseren zich ook dat de huidige samenwerking zal moeten worden herijkt. Het is duidelijk dat de inhoud centraal moet staan in de samenwerking. Over de toekomstige structuur laat men zich niet concreet uit. De discussie daarover loopt nog. In het Dordtse akkoord staat wel dat Dordrecht meer verantwoordelijkheid en leiderschap wil oppakken in de regio en naar buiten toe.

Inhoudelijk geven alle akkoorden aanknopingspunten voor een goede en intensieve relatie tussen provincie, gemeenten en regio. Aspecten als duurzaamheid en energietransitie krijgt in alle akkoorden nadrukkelijk aandacht. De ambities op het gebied van wonen, werken en bereikbaarheid uit de Groeiagenda 2030 van de Drechtsteden zijn met name terug te vinden in de coalitieakkoorden van Dordrecht en Zwijndrecht. Dat is ook logisch, omdat in deze twee gemeenten het zwaartepunt ligt als het gaat om de ruimtelijk-economische ontwikkeling in de komende jaren.

Opvallend is dat de samenwerking op het niveau van Zuid-Holland Zuid weinig aandacht krijgt, terwijl door onder meer Berenschot juist is gewezen op het belang voor de Drechtsteden van de inhoudelijke versteviging van deze samenwerking. Alleen het Dordtse akkoord gaat hier wat uitgebreider op in.

Financieel

Bij Zwijndrecht en Hendrik Ido Ambacht is sprake van een hoge schuldpositie, die van invloed zou kunnen zijn op het realiseren van de ambities. Alblasserdam heeft het voornemen de aandelen Eneco te verkopen, wat financiële effecten voor de begroting zal hebben en zal leiden tot een lagere schuldpositie.

Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

In verband met aanstaande herindelingen zijn er in maart 2018 alleen in de gemeente Gorinchem gemeenteraadsverkiezingen geweest.

In Gorinchem is een volledig nieuw college geïnstalleerd. De uitgestoken hand naar de omgeving en de wens om samen te werken is nadrukkelijk aanwezig in het nieuwe Gorkums Akkoord. Centraal staat de ambitie om als centrumstad en middelgrote stad verbonden te zijn met de omgeving, de Randstad, de aangrenzende provincies en in het bijzonder de regio's Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Belangrijkste thema's zijn de groei van de stad, bereikbaarheid en duurzaamheid.

Wij zien in het Gorkums Akkoord een goede basis voor samenwerking tussen gemeente en provincie. Dit is ook van belang als het gaat om invulling geven aan de door de Tweede Kamer in april 2018 aanvaarde motie Van der Molen c.s. over het behoud van de centrumpositie van Gorinchem.

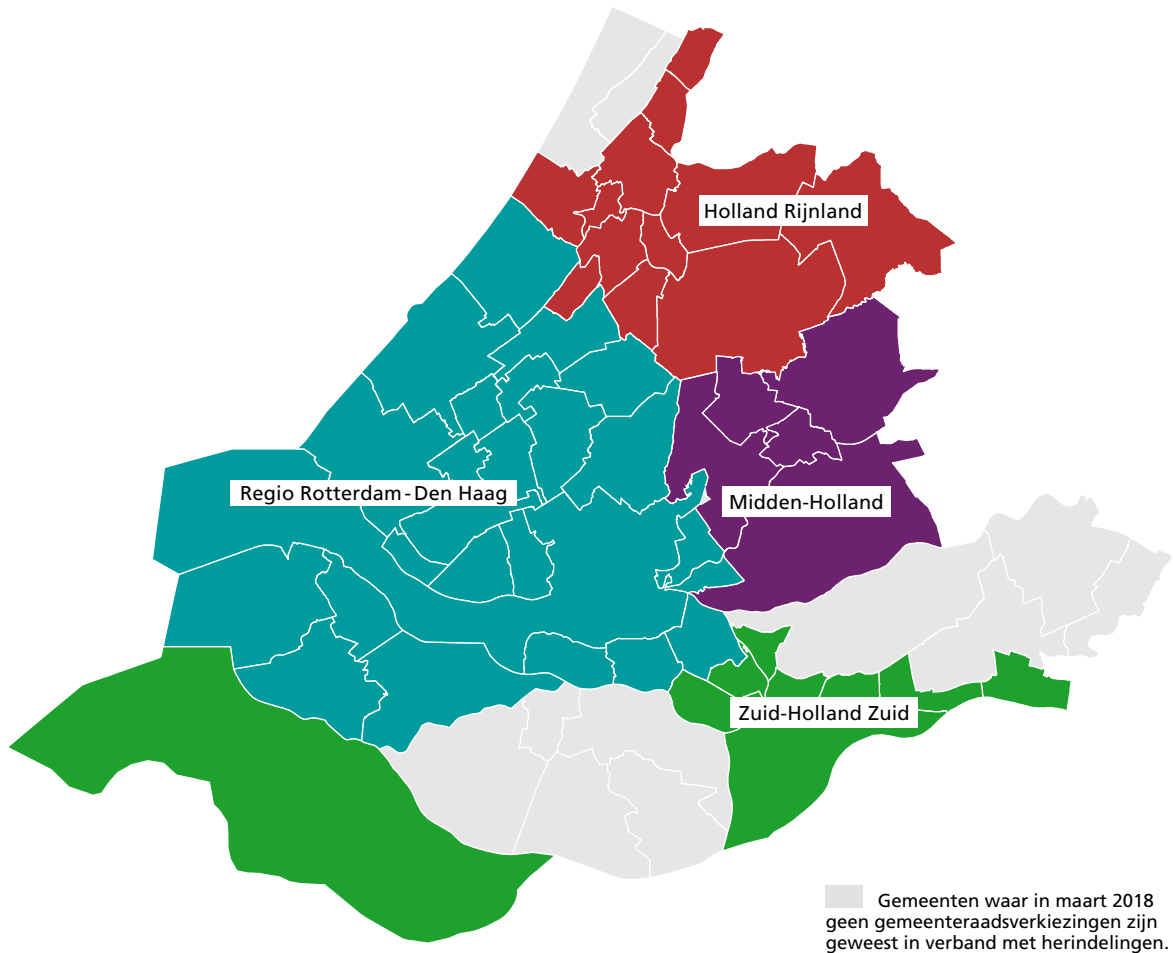
Goeree-Overflakkee

Uit het coalitieakkoord van Goeree-Overflakkee blijkt dat de gemeente zal blijven inzetten op de duurzaamheidsambities op het gebied van energie, mobiliteit, wonen, landbouw en afval. De samenwerking tussen provincie en gemeente in het gebiedsprogramma Goeree-Overflakkee kan daarmee voortvarend worden doorgezet.

Hoeksche Waard

In verband met aanstaande herindeling zijn er geen gemeenteraadsverkiezingen geweest.

Bijlage - Overzicht colleges

Holland Rijnland

Leidse regio				
Leiden	Leiderdorp	Oegstgeest	Voorschoten	Zoeterwoude
D66	VVD	VVD	VVD	Progressief Zoeterwoude
GroenLinks	Lokale Partij Leiderdorp	PrO	GroenLinks	CDA
PvdA	CDA	CDA	D66	
21/39 zetels 54%	11/21 zetels 52%	13/19 zetels 68%	13/21 zetels 62%	10/13 zetels 77%
3/9 partijen 33%	3/7 partijen 43%	3/6 partijen 50%	3/7 partijen 43%	3/4 partijen 75%

Holland Rijnland (vervolg)

Duin-en Bollenstreek			
Hillegom	Katwijk	Lisse	Teylingen
BBH		CDA	VVD
CDA		D66	Trilokaal
		Nieuw Lisse	D66
12/19 zetels 63%		13/19 zetels 68%	15/25 zetels 60%
2/6 partijen 33%		3/6 partijen 50%	3/7 partijen 43%

Rijn-en Veenstreek		
Alphen a/d Rijn	Kaag en Braassem	Nieuwkoop
Nieuw Elan	Pro Kaag en Braassem	Samen beter Nieuwkoop
CDA	Samen voor Kaag en Braassem	CDA
GroenLinks	VVD	Natuurlijk Nieuwkoop
	D66	
21/39 zetels 54%	17/21 zetels 81%	15/21 zetels 71%
4/11 partijen 36%	4/5 partijen 80%	3/6 partijen 50%

Midden-Holland

Midden-Holland				
Bodegraven-Reeuwijk	Gouda	Krimpenerwaard	Waddinxveen	Zuidplas
VVD	D66	VBGK	VVD	VVD
CDA	ChristenUnie	VVD	D66	CU/SGP
SGP	PvdA	CU	WEWA	CDA
ChristenUnie	CDA	D66	PvdA/GL	
GroenLinks	GroenLinks			
18/23 zetels 78%	19/35 zetels 54%	16/31 zetels 52%	12/20 zetels 60%	18/27 zetels 67%
5/8 partijen 63%	5/12 partijen 42%	4/9 partijen 44%	4/6 partijen 67%	3/7 partijen 43%

Regio Rotterdam-Den Haag

Haagse regio								
Delft	Den Haag	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer
GroenLinks	Hart voor Den Haag/ Groep de Mos	VVD	CDA	VVD	GroenLinks		CDA	VVD
STIP	VVD	CDA	OGP	Eerlijk Alternatief	Wij.		LPF	LHN
D66	D66	PvdA	VVD	CDA	VVD		VVD	D66
VVD	GroenLinks	CU-SGP		D66	D66		CU-SGP	GroenLinks
PvdA								CDA
24/39 zetels 62%	26/45 zetels 56%	18/35 zetels 51%	11/17 zetels 65%	20/31 zetels 65%	16/31 zetels 52%		22/39 zetels 56%	26/39 zetels 67%
5/10 partijen 50%	4/15 partijen 27%	4/7 partijen 57%	3/7 partijen 65%	4/9 partijen 44%	4/10 partijen 40%		4/9 partijen 44%	5/12 partijen 42%

Rotterdamse regio								
Albrandswaard	Barendrecht	Capelle a/d IJssel	Krimpen a/d IJssel	Lansingerland	Maassluis	Ridderkerk	Rotterdam	Schiedam
VVD	CDA	Leefbaar Capelle		Leefbaar3B	CDA	Partij 18PLUS		VVD
Stem-Lokaal	CU-SGP	VVD		VVD	VVD	SGP		AOV
Leefbaar Albrandswaard	VVD			CDA	PvdA	Echt voor Ridderkerk		D66
CDA	PvdA			Christen-Unie	D66	CDA		GroenLinks
	GL					ChristenUnie		Progressief Schiedam
	D66							CDA
13/21 zetels 62%	15/29 zetels 52%	17/33 zetels 52%		24/33 zetels 73%	13/23 zetels 57%	18/29 zetels 62%		21/35 zetels 60%
4/9 partijen 44%	6/7 partijen 86%	2/9 partijen 22%		4/8 partijen 50%	4/9 partijen 44%	5/11 partijen 45%		6/13 partijen 46%

Voorne-Putten			
Brielle	Hellevoetsluis	Nissewaard	Westvoorne
IBGB	IBH	ONS	VVD
VVD	VVD	PvdA	GBW
PvdA	CDA	VVD	CDA
			D66
			PvdA
12/17 zetels 71%	21/25 zetels 84%	23/37 zetels 62%	10/15 zetels 67%
3/5 partijen 60%	3/6 partijen 50%	3/9 partijen 33%	5/7 partijen 71%

Zuid-Holland Zuid

Drechtsteden						
Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
SGP	BVD		SGP-CU	PAB	SGP-CU	
PvdA	VVD		Gemeente-Belangen	CDA	PRO Sliedrecht	
CDA	CDA		CDA	CU	CDA	
	CU-SGP			SGP	VVD	
12/19 zetels 63%	21/39 zetels 54%		14/21 zetels 67%	15/21 zetels 71%	17/21 zetels 81%	27/27 zetels 100%
3/6 partijen 50%	4/11 partijen 36%		3/8 partijen 38%	4/9 partijen 44%	4/7 partijen 57%	9/9 partijen 100%

Alblasserwaard-Vijfheerenlanden
Gorinchem
Stadsbelang
Democraten Gorinchem
PvdA
CDA
15/25 zetels 60%
4/10 partijen 40%

Goeree-Overflakkee
Goeree-Overflakkee
SGP
VKGO
CDA
VVD
20/29 zetels 69%
4/8 partijen 50%

Colofon

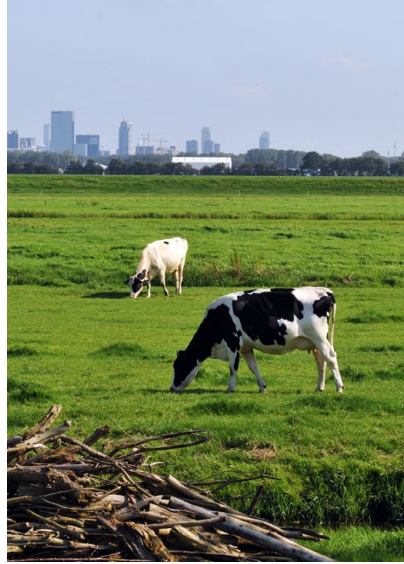
Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland
Juni 2018

Provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Samenstelling en redactie
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Ontwerp en productiebegeleiding
Vakteam Grafimedia, provincie Zuid-Holland

180602251

180602251